ಡಾ॥ ಬಿ. ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ

ಬಾರಕೂರಿನ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳು

ತುಳುನಾಡಿನ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ಬಾರ ಕೂರಿನಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿ ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಇವು ಸಾಂತರ, ಆಳುಪ, ಹೊಯ್ಸಳ, ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ಕೆಳದಿ ಅರಸರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸೇರಿದವುಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಉಳಿದವುಗಳು ದತ್ತಿ ಶಾಸನಗಳು. ಈ ಶಾಸಗಳೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವುದು ಶಿಲಾಫಲಕಗಳ ಮೇಲೆ. ಯಾವುದೇ ರಕ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ವೇಗವಾಗಿ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ರಾಜಧಾನಿ ಬಾರಕೂರಿನ ಅವಶೇಷಗಳ ಪೈಕಿ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ. ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಲ್ಲ.

ಬಾರಕೂರು ಹತ್ತು ಕೇರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದು ಮೂಡುಕೇರಿ (ಮೂಜುಕೇರಿ) ಈ ಕೇರಿಯ ಪ್ರಧಾನ ದೇವಾಲಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ. ಬಾರಕೂರಿನ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ 5 ಶಾಸನಗಳು. ಈ ಶಾಸನಗಳು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಉದ್ದೇಶ.

ಒಂದನೆಯ ಶಾಸನ

50 ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಉದ್ದ ಮತ್ತು 81/2 ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಅಗಲದ ತಾಮ್ರಪಟದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾದ ಈ ಶಾಸನ ಶಕವರ್ಷ 1275 ರದ್ದು (ನಂದನ ಸಂವತ್ಸರ ಕ್ರಿ.ಶ. 1353). ತುಳುನಾಡಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳ ಪೈಕಿ ಇದೂ ಒಂದು[1]. ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜ್ಯಪಾಲ ಮಲೆಯ ದಣ್ಣಾಯಕನು ಬಾರಕುರು ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬರೆಸಿದ ಈ ತಾಮ್ರಶಾಸನದ ಉದ್ದೇಶ ಹಾನೆಹಳ್ಳಿಯ ಮೂವರು – ದೇಯಕ್ಕ, ತಮ್ಮಿ ಸೆಟ್ಟಿ, ತುಳುವಂಚ – ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಪಾಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಭಾಗಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಹಕ್ಕಿನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲದೆ ಅಡವು (ಆರುವಾರ) ಹಿಡಿದ ಭೂಮಿಯೂ ಸೇರಿದೆ. ಭೂಮಿಯ ವಿವರ ನೀಡುವಾಗ ಬಯಲು, ಮಕ್ಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಗದ್ದೆಗಳ ವಿವಿಧ ಹೆಸರು ಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದರಿಂದ, ಭೂ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಈ ದಾಖಲೆ ಬಹಳ ಉಪ ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಾಲು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡವರನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವಾಗ ಅವರು ಇಂಥವರ ಅಳಿಯಂದಿರು ಎಂದಿರುವುದು ಅವರು 'ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟೆ'ನವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾಬಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಬಳಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಆಗಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ 'ಬಳಿಯ ಮಹತ್ವದ ಸೂಚಕ. ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಮೂರು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಹಂಚಿಕೊಡಲು ಮೂವರ ಪರವಾಗಿ ಹೊಣೆಕಾರರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. (ದುದನಿ ಸೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅಜ್ಜಿಸೆಟ್ಟಿ) ಆಗ ಭೂಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಬಿಡಿಸಲಾಗದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಆಳುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಹಂಚಿ ಕೊಂಡದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದಾಖಲೆ ಆಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಭಾಗ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಅರಸಿಗೆ ತಪ್ಪುದಂಡ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿ ಯ ಕ್ರಯ – ವಿಕ್ರಯ ನಡೆಸುವಾಗ ''ಊರಿಗೆ' ಮತ್ತು 'ಅಧಿಕಾರಿ'ಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವವಿತ್ತೆಂಬುದರ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನನವನ್ನು (ಭೂಮಿಯನ್ನು) ಮಾರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಊರು ತನ್ನ 'ಮರ್ಯಾದೆ' ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವಿತ್ತು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ 'ಕಾಣಿಕೆ' ಸಲ್ಲಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಭೂಮಿಯಿಂದ ತೆರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಭೂವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಾಗಲೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವ್ಯವಹಾರದ ಕಟ್ಟಳೆಗೆ ತಪ್ಪಿದರೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪು ದಂಡ ತೆರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಗಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರು ಕಾದ ತೊಡಗಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಹೊಣೆಕಾರರದ್ದು ಎಂಬುದೂ ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶ. ಈ ತಾಮ್ರ ಪಟದ ಮೊದಲ ಪುಟದಲ್ಲಿ 11 ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ 12 ಸಾಲುಗಳಿದ್ದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವೂರಾಳ

ಮಾಬುಸೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಬಿಮ್ಮುಕೊರಾಶಿ ಇವರನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು (ಸರ್‌ನೇಮ್) 'ಉರಾಳ' ಮೂಲತಃ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಬಂದುದೆಂಬುದನ್ನೂ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದಾತ ಕೋಟಿಯಾಚಾರಿ.

ಎರಡನೆಯ ಶಾಸನ : 37 ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ ಮತ್ತು 20 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಗಲದ ತಾಮ್ರದ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 34 ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಈ ಶಾಸನ ಶಕವರ್ಷ 1312ರದ್ದು (ಕ್ರಿ.ಶ.1390) ಇಮ್ಮಡಿ ಹರಿಹರನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾವರದ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಒಡೆಯನು ಬಾರಕೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಾಯಣ್ಣ ಎಂಬುವನು ಬಾರಕೂರಿನ ಮೂಡು ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಛತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಯಣ್ಣನ ಬ್ರಹ್ಮಾದಾಯದ ಮೂಲದ ಬಾಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಇವರು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ತೆಱುವನ್ನು (ತೆರಿಗೆಯನ್ನು) ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದೇ ಈ ಶಾಸನದ ಉದ್ದೇಶ. ಬಾರಕೂರು ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಶಾಸನ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1390ರಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಒಡೆಯನು ಬಾರಕೂರಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲನಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದು ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಕೊರ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಲೇಖಕನಿಗೆ ದೊರೆತ ಕ್ರಿ.ಶ. 1390ರ ಶಾಸನದಿಂದಲೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. 1389ರಲ್ಲಿ ವಿರುಗಪ್ಪ ದಣ್ಣಾಯಕ ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲನಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿಯ ಶಾಸನ[2] ತಿಳಿಸುತ್ತದಾದರೂ 1390ರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಒಡೆಯ ಬಾರಕೂರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲನಾಗಿ ಮರಳಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಗಡಿಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಭೂ ಒಡೆತನ ಹೊಂದಿದ್ದ ವಿವಿಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ, ಮಕ್ಕಿ, ಕೊಳಕೆಯ ಬಯಲು, ಮೆಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಗದ್ದೆಗಳ ವಿವರ, ಬಿತ್ತನೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಅಳತೆಯ ಕ್ರಮ, 18 ಮುಡಿ ಭೂಮಿಗೆ 13 ಮುಡಿ ಗೇಣಿ ನಿರ್ಣಯ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿವೆ[3]. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಪಡೆದು ಕೊಂಡವರು 'ಕಟುಂದೆಱು' ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ನಮೂದಿಸಿದ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡ, ಐವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಗೇಣಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಟುಂದೆಱು ತೆರಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ದೇಶನವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಇದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅಂದರೆ 'ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಾಗ' ಆ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡುವ ತೆಱು, ಹಾಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕಟುಂದೆಱು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಲಿತವಿತ್ತು[4].

ಮೂರನೆಯ ಶಾಸನ : 22 ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದ ಹಾಗೂ 15 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಗಲದ ಎರಡು ತಗಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮೈಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬರೆಯಲಾದ ಶಕ ವರ್ಷ 1346 ಕ್ರೋಧಿ ಸಂವತ್ಸರದ (1424 ಕ್ರಿ.ಶ.) ಈ ಶಾಸನ ವಿಜಯ ನಗರದ ದೊರೆ ಇಮ್ಮಡಿ ದೇವರಾಯನದು. ಬಾರಕೂರು ನಾಡಿನ ವರಾಂಗದಲ್ಲಿರುವ ನೇಮಿನಾಥ ದೇವರಿಗೆ ವರಾಂಗ ಗ್ರಾಮದ ಆದಾಯವನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ದಾನವಾಗಿತ್ತಿರಬೇಕು. ಈಗ ಮೇಲು ಹೊನ್ನಾಗಿ ಎತ್ತುವ ಕುಳಕಾಟಿ 12 ಹೊನ್ನು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಎತ್ತುವ ಹಡಿಕೆ ಮೇಲಾಯ. ಇಷ್ಟನ್ನು ನೇಮಿನಾಥ ದೇವರ ಅಮೃತ ಪಡಿಗಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ವರ್ಧಮಾನ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರು ವಿನಂತಿಸಿದ ಮೇರೆಗೆ ದೇವರಾಯನು ಈ ದಾನವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾಗಿ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಆದಾಯವು ಅಮೃತ ಪಡಿಗಲ್ಲದೆ ವರ್ಧಮಾನ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರ ಋಷಿಸಮುದಾಯದ ಆಹಾರ ದಾನಕ್ಕೂ ವ್ಯಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ನೀಡಲಾದ ಹಣವು ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸೇನಭೋವರ ಜೋಡಿ ವರ್ತನೆಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಹಣವೆಂದು ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು 41 ಸಾಲುಗಳ ಈ ಶಾಸನ – ಬಾರಕೂರು ನಾಡು, ವರಾಂಗ ಗ್ರಾಮ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿ ಸೇನಭೋವರ ಜೋಡಿ ವರ್ತನೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯ ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದರೂ ಅದೇ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆ (ಮೇಲು ಹೊನ್ನು) ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ

ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ ಮಹತ್ವದ ದಾಖಲೆಯೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗ ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲೂ ಈ ಶಾಸನ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ[5].

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಶಾಸನ : ಸುಮಾರು 15ನೆಯ ಶತಮಾನದ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನವೊಂದರ ಒಂದು ಹಾಳೆ ಮೂಡುಕೇರಿಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಗಾತ್ರ 21 ಸೆಂ.ಮೀ. X 13 ಸೆಂ.ಮೀ. 12 ಪಂಕ್ತಿಗಳಿರುವ ಈ ಶಾಸನ ಉಂಗುರಪಳ್ಳಿ ಮುಕ್ಕಾಲಟ್ಟಿ ಕುಂಜರಣ್ಣ, ಚಾಂತಾರ ಮಧ್ಯಸ್ಥನಾದ ಈಶ್ವರ – ಇವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ವೈಶ್ಯ ಸೆಟ್ಟಿಗಳು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಾಲುಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ದಾಖಲಿ ಸುತ್ತದೆ. ಅವರು, ತಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ, ಆ ಬಾಳಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವರೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಮಟಪಾಡಿಯ ವೀರಭದ್ರ ದೇವರು, ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವರು, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ, ಶಂಕರದೇವರು ಮತ್ತು ಕಾಳಿಕಾ ದೇವಿಯರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನೂ ನಮೂದಿಸುವ ಈ ದಾಖಲೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿಯ ಪುನಾರಚನೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ ಸಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥನದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.[6]

ಐದನೆಯ ಶಾಸನ : ಈ ಶಾಸನವನ್ನು 27.5 X11.4 ಸೆಂ.ಮೀ.ನ ಒಂದು ಹಾಳೆ ಮತ್ತು 25.7X12.3 ಸೆಂ.ಮೀ.ನ 2 ಹಾಳೆ – ಹೀಗೆ ಮೂರು ತಾಮ್ರದ ತಗಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ 11 ಸಾಲುಗಳಿದ್ದು ಕೊನೆಯ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ 12 ಸಾಲುಗಳಿವೆ. ಕಾಲವನ್ನು ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರ ಕಾರ್ತಿಕ–ಶು–5 ಬುಧವಾರ ಎಂದು ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಕ ವರ್ಷವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿಲ್ಲವಾದರೂ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ – ಈಶ್ವರಉಂಗುರಪಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾವರಧ ಮೂಡು ಭಾಗದ ಗ್ರಾಮಿಣಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. 1447ರ ಜಾಂತಾರಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲೂ ಇದೇ ಗ್ರಾಮಿಣೀಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲೆ ಬರುವ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರವು ಕ್ರಿ.ಶ. 1445ರಲ್ಲಿ ಬಂದ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಶಾಸನದ ಲಿಪಿಯೂ ಈ ಕಾಲವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಾಂತಾರಿನ ಉಂಗುರ ಪಳ್ಳಿ ಮನೆತನದ ಇಬ್ಬರು – ಈಶ್ವರ ಮತ್ತು ಉಂಗುರಪಳ್ಳಿ ಸೋಮಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಾವರದ ಮೂಡುಭಾಗದಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಾದಾಯದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅವರು ಸೋಮಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು. ಸೋಮಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 'ಆರುವಾರ' (ಅಡವು) ಇರಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸೋಮಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿ ತೆರಬೇಕಾದ ತೆಱು 9 ಮುಡಿ ಹತ್ತು ಹಾನೆಯೊಳಗೆ 2 ಮುಡಿಯನ್ನು ಕಾವುದಕ್ಕೆ(?) ಜನನಿಕೊಂಡ ಗದ್ಯಾಣ 150. ಇದನ್ನು ನಡೆಸದಿದ್ದರೆ ದಂಡ 150ಕ್ಕೆ 300 ಹೊನ್ನು. ಈ ನೂರೈವತ್ತು ಹೊನ್ನನ್ನು ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರು ಉಂಗುರ ಪಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ (ಈಶ್ವರ ಮತ್ತು ನಾರಣ) ಕೊಟ್ಟು ಸೋಮಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿಯ 2 ಮುಡಿ ತೆಱುವನ್ನು ಕಾದುಕೊಂಡನೆಂದು ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನೂರೈವತ್ತು ಹೊನ್ನಿನಲ್ಲಿ 30 ಹೊನ್ನು ಉಪಚಾರ ಎಂಬುದಾಗಿ ಶಾಸನ ನಮೂದಿಸುತ್ತದೆ.[7]

ವಿಜಯನಗರದ ಕಾಲದ ಗ್ರಾಮಡಳಿತ ಮತ್ತು ಭೂವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ 'ಗ್ರಾಮಿಣಿ' ಮತ್ತು 'ಜನನಿ'ಯ ಮಹತ್ವ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಡವಿಡುವ 'ಆರುವಾರ' ಪದ್ಧತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಾಯದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವಾಟಗ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದ ಆಳುಗಳನ್ನು ಸಹ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವ ಕ್ರಮ, ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಮತ್ತು ಕೆರೆಯ 1/3ಭಾಗ ನೀರು ಇಂತಹ ಭೂಮಿಗೇ ಸಲ್ಲಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿಯ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಈ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ[7].

ಹೀಗೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ 5 ಶಾಸನಗಳು ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡಲು ನಾವು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಅಪೂರ್ವ ಆಕರಗಳಾಗವೆ.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

1. Vasantha Shetty B. - Barakuru - Its History and Culture (Ph.D. Thesis, unpublished) PP. 567-571.
2. Gururaja Bhat, P. Studies in Tuluva History & Culture (Kallianpur, 1975) P.46
3. ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ, 'ಬ್ರಹ್ಮಾವರದ ಇತಿಹಾಸ' (ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, 1988), ಪು. 36-39
4. Ramesh K.V., A History of South Kanara (Dharwad 1970) P.278
5. Vasantha Shetty B., Thesis, P. 575-576
6. ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾವರದ ಇತಿಹಾಸ, ಪು.39
7. ಮೇಲಿನದೆ – ಪು. 45-47